

Hoe duur is examinering?

Het project Examenprofiel leverde een model op waarmee mbo-instellingen de kosten en uitgaven van hun examinering kunnen berekenen.

Examenkosten op aoc's zijn vaak lager dan op roc's.

Rekenmodel examenkosten ontwikkeld

Het Expertisecentrum beroepsonderwijs (ecbo) deed onderzoek naar de kosten van examinering in het mbo. Wordt dit met de onderwijsvernieuwing duurder? Uit het onderzoek kwam eind 2011 een gevalideerd rekenmodel waarmee onderwijsinstellingen de kosten en uitgaven kunnen berekenen.

Een assessor, ingekochte toetsen, de docenten uitroosteren, een locatie. Dat telt allemaal in de berekening van de kosten van examinering. Als je behalve de uitgaven ook de inspanningen rekent, blijken de kosten per deelnemer hoger dan gedacht. Die kosten zijn vergelijkbaar met de diploma-vergoeding, zo'n 1500 euro per leerling.

Voor alle instellingen

Het project Examenprofiel (www.examenprofiel.nl), gestart op initiatief van onder meer MBO Raad, AOC Raad en werkgeversorganisaties, moest de examinering verbeteren. Een mbo-diploma moet goede kansen bieden op de arbeidsmarkt of in een vervolgopleiding. Dat vertrouwen moet er zijn bij leerlingen, ouders, scholen, bedrijfsleven en de politiek.

Vervolgens waren er geluiden dat het allemaal te duur zou worden. "Individuele examinering is iets heel anders dan negentig kandidaten aan een tafeltje zetten en twee surveillanten regelen", zegt Jan Jacobs, examensecretaris bij Helicon Opleidingen. "Bovendien moet je je verantwoorden naar de Inspectie. Ook al koop je toetsen in, dan blijf je als school verantwoordelijk voor de kwaliteit ervan. Je examinatoren moeten bekwaam zijn en de evaluatie op orde. De examinering is daarmee een iso-achtig geheel geworden."

De initiatiefnemers van het project gaven opdracht voor een kostenmodel, dat ecbo met PricewaterhouseCoopers heeft opgeleverd. Bedoeling was aanvankelijk de kosten van

Ook de kosten van assessor, docent en locatie tellen mee

examinering in het mbo in beeld te krijgen, maar dit doel werd bijgesteld omdat gegevens ontbraken van verschillende uitvoeringsvormen van examinering. Daarom is een model ontwikkeld waarmee scholen zelf kunnen rekenen. De uitdaging was volgens Jacobs om het zo te maken dat alle instellingen – aoc's en roc's – zich erin konden herkennen.

Niet goedkoper uit

De examineringskosten variëren in de praktijk van 1400 tot 2000 euro per leerling. Dat aoc's goedkoper uit zijn dan roc's kan volgens Jacobs onder meer worden verklaard uit de ontwikkeling van De groene standaard en Focus. "De aoc's hebben met hun Actieplan Examinering een voorsprong genomen", zegt hij. Ze stemden daarbij de examinering af op de competentiegerichte onderwijsuitvoering. Roc's zijn daar later mee begonnen.

Er is verschil tussen Helicon Opleidingen en aoc's die hun eindexamen spreiden. "De knip tussen opleiden en examineren

wordt bij ons laat gelegd", zegt Jacobs. Dat wil niet zeggen dat ze goedkoper uit zijn. "We zijn relatief goedkoop omdat we één examenmoment hebben, maar we zijn relatief duur omdat we veel geïnvesteerd hebben in opleiding en certificering van assessoren."

Vergelijken

Wat kun je als school met het kostenmodel? Motieven voor deelnemers aan de pilot waren dat het model gebruikt kan worden in beleidsdiscussies op school en dat het bijdraagt aan kostenbewustzijn. Je kunt ook de afweging maken tussen inkopen van examenproducten of zelf ontwikkelen en uitbesteden van examinering of dit zelf doen. Je kunt je eigen aanpak vergelijken met die van andere instellingen. Snel inzicht is gewenst. Dat valt misschien tegen als je het model ziet, maar, stelt ecbo, het wordt makkelijker in te vullen als je het vaker hebt gedaan. (tvdb) ■

FOTO LEONIE BARNIER